

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

**СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
ПАТОПСИХОЛОГІЯ**

підготовки першого (бакалаврського) рівня
денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма «ПСИХОЛОГІЯ»
спеціальності 053 – Психологія
галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки

ВИКЛАДАЧ: Малина О.І., к психол. наук, доцент кафедри психології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри психології
Протокол № 1 від «28» серпня 2024 р.
Завідувач кафедри психології

 Н.О. Губа

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

 Н.О. Губа

2024 рік

Викладач: Малина Олена Григорівна, к психол. наук, доцент кафедри психології

Зв'язок з викладачем:

E-mail: lenamalina1975@gmail.com

Повідомлення в СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1546>

Телефон: 288-76-46 (кафедра психології)

Інші засоби зв'язку: Telegram https://t.me/Malyna_Olena

Кафедра: психології, навчальний корпус ЗНУ № 8, ауд. 220

1. Опис дисципліни

Мета дисципліни – набуття особистісної готовності здобувачів освіти до майбутньої науково-професійної діяльності через формування у них узагальненої системи знань і навичок використання експериментального психодіагностичного інструментарію при проведенні патопсихологічного дослідження психічної діяльності хворих в психіатричній клініці.

Завдання дисципліни:

– набуття методологічної компетентності: опанування системою теоретико-методологічних знань щодо сутності, категоріального апарату, методологічних принципів, підходів та методів наукового дослідження в патопсихології, етики проведення патопсихологічної діагностики;

– набуття та розвиток професійної компетентності: вміння використовувати отримані знання щодо організації та проведення патопсихологічного експерименту, застосування клініко-психологічних методів дослідження в практичній діяльності психолога;

– набуття та розвиток інформаційної компетентності: готовність аналізувати, інтерпретувати, систематизувати, критично оцінювати інформацію в процесі практичної діяльності; уміння здійснювати ефективний пошук інформаційних джерел.

Дисципліна «Патопсихологічна діагностика» логічно й змістовно пов'язана з такими дисциплінами першого (бакалаврського) освітнього рівня «Психодіагностика», «Експериментальна психологія», «Патопсихологія», «Клінічна психологія», «Нейропсихологія» а також з дисциплінами другого (магістерського) рівня вищої освіти «Методологія наукового дослідження», «Психологія професійної свідомості та діяльності», «Індивідуальне психологічне консультування», «Технології надання соціально-психологічної допомоги».

Паспорт дисципліни

<i>Нормативні показники</i>	<i>Денна форма здобуття освіти</i>	<i>Заочна форма здобуття освіти</i>
Статус дисципліни	Дисципліни вільного вибору здобувача освіти в межах Університету	
Семестр	1	1
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	12 год.	4 год.
Практичні заняття	10 год.	8 год.
Самостійна робота	68 год.	78 год.
Консультації	сторінка факультету СПП: https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/spp/grafik	

	<p>navchal_nogo_protsesu_ta_rozklad_zanyat_</p> <p>Проведення консультацій</p> <ul style="list-style-type: none"> - у очному форматі здійснюється за адресою – кафедра психології, навчальний корпус ЗНУ № 8, ауд. 220 середа 15.00 - 16.00; - у дистанційному форматі у zoom понеділок - 13.00 - 14.00. – за посиланням https://us04web.zoom.us/j/6510318337?pwd=S2FjUEpEUDR6REl0QWl3dERRY3B6dz09 <p>Ідентифікатор конференції: 651 031 8337</p> <p>Код доступу: esYca9</p>
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік
Посилання на електронний ресурс СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11479

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<i>Інтегральна компетентність:</i> Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог	<ul style="list-style-type: none"> • словесні; наочні; практичні • пояснювально-ілюстративний; пошуковий; дослідницький; проблемного викладу; проектно-дослідницький метод; методи перевірки та оцінювання досягнень • організації та проведення навчання; стимулювання та мотивації; контролю й самоконтролю в навчанні; інтегровані методи; індивідуальне і групове консультування • дискусії, дебати, конференції, полеміки; мозковий штурм; аналіз історій і ситуацій; робота в групах; ігрові техніки; моделювання діяльності; складання ментальних карт; схеми, таблиці, практичні роботи; вправи; творчі роботи; презентації • відеоконференції в форматі лекцій або семінарів; онлайн дискусії; тестування; бліц-опитування 	
<i>Загальні компетентності:</i> ЗК1 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях		
ЗК2 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні		
ЗК3 Здатність генерувати нові ідеї (креативність)		
ЗК4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми		
ЗК6 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)		
ЗК7 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо		
СК1 Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики		
СК2 Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне		

Компетентності	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості		
СК3 Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності		
СК8 Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію		
СК9 Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями		

Результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ПРН1 Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.	<ul style="list-style-type: none"> • словесні; наочні; практичні • пояснювально-ілюстративний; пошуковий; дослідницький; проблемного викладу; проєктно-дослідницький метод; методи перевірки та оцінювання досягнень • організації та проведення навчання; стимулювання та мотивації; контролю й самоконтролю в навчанні; інтегровані методи; індивідуальне і групове консультування • дискусії, дебати, конференції, полеміки; мозковий штурм; аналіз історій і ситуацій; робота в групах; ігрові техніки; моделювання діяльності; складання ментальних карт; схеми, таблиці, практичні роботи; вправи; творчі роботи; презентації • відеоконференції в 	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Попереднє (вхідне)</i> 2. <i>Формувальне.</i> <ul style="list-style-type: none"> • навчальні тести • дискусії • запитання • самостійні завдання • презентації • опитування • практичні заняття 3. <i>Підсумкове</i> <ul style="list-style-type: none"> • екзамен • тести • заключні есе • рубіжні тести • підсумкові завдання 4. <i>Інсативне оцінювання</i> <ul style="list-style-type: none"> • самооцінювання • порівняння поточної продуктивності з попередньою 5. <i>Пряме</i> <ul style="list-style-type: none"> • тести • іспити • есе • активність під час обговорень на занятті • письмові, усні презентації та виступи • студентські публікації або презентації на
ПРН2 Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів		
ПРН3 Узагальнювати емпіричні дані та формувати теоретичні висновки		
ПРН5 Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість		
ПРН6 Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість		
ПРН7 Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях		
ПРН8 Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації		

Результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ПРН9 Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності	форматі лекцій або семінарів; онлайн дискусії; тестування; бліц-опитування	конференція
ПРН10 Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності		<ul style="list-style-type: none"> • явна саморефлексія щодо того, чого навчилися
ПРН11 Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності		6. <i>Непряме</i> <ul style="list-style-type: none"> • опитування • конспекти понять і аналіз здобутків • частка курсів вищого рівня в інших навчальних закладах • самозвіт про діяльність поза закладом навчання
ПРН13 Уміння оптимізувати процеси самореалізації, професійного та особистісного зростання завдяки удосконаленню м'яких навичок (soft skills)		7. <i>Кількісне</i> : розподіл балів за різні види навчальної активності та діяльності 8. <i>Якісне</i> : задовільно – прийнятно – добре – вдало – відмінно

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1: Загальні принципи побудови та використання патопсихологічного експерименту в клініці

Тема 1. Експериментальний метод і його використання для дослідження патопсихологічних явищ.

Експериментальний метод і його використання для дослідження патопсихологічних явищ. Основні діагностичні принципи в патопсихології. Патопсихологічні синдроми, поняття і характеристика. Використання патопсихологічного експерименту в психоневрологічній клініці. Патопсихологічний експеримент, його специфіка, задачі, структура. Основні принципи побудови патопсихологічного експерименту. Вивчення історії хвороби, бесіда з лікарем і конкретизація задач дослідження. Технологія проведення експерименту. Якісна та кількісна оцінка даних медико-психологічного дослідження. Опис результатів, висновок з медико-психологічного дослідження, межі компетентності клінічного психолога

Тема 2. Вибір методик для експериментального дослідження патопсихологічних явищ.

Нестандартізовані та стандартізовані методики, проєктивних і психосемантичних методики, методи їх оцінки і узагальнення; дослідження емоційної та особистісної сфери за допомогою тест-опитувальників, дослідження інтелекту за допомогою тестових методів. Основні напрямки та стратегії патопсихологічного дослідження особистості. Принципи діагностики аномального розвитку особистості.

Принципи клінічного інтерв'ю. Модель(етапи) клінічного інтерв'ю. Методи впливу в процесі інтерв'ю. Вербальні і невербальні засоби в процесі клінічного інтерв'ювання.

Тема 3. Основні задачі та розділи роботи патопсихолога.

Вирішення задач диференційної діагностики в роботі клінічного психолога. Оцінка структури та ступеню нервово-психічних розладів. Діагностика психічного розвитку і вибору шляхів загальноосвітнього та трудового навчання. Дослідження особистості, соціального середовища та соціальних позицій хворого для отримання даних функціонального діагнозу. Оцінка динаміки нервово-психічних порушень та урахування ефективності терапії.

Змістовий модуль 2: Патопсихологічна оцінка пізнавальної діяльності та емоційно-особистісної сфери людини

Тема 4. Патопсихологічна оцінка порушень уваги та сприйняття.

Порядок та цілі проведення, і аналіз результатів за методикою „Таблиці Шульте” за методикою

„Коректурна проба”, за методикою „Рахунок за Крепеліном”. Цілі, задачі, порядок проведення і аналіз результатів за методикою Мюнстерберга. Цілі, задачі, порядок проведення і аналіз результатів за методикою „Проби Ашафенбурга”, „Проби Рейхарда”, „Проба Ліпмана”.

Тема 5. Патопсихологічна оцінка порушень пам'яті та інтелекту.

Порядок проведення і аналіз результатів за методикою „10 слів”. Цілі, задачі, порядок проведення і аналіз результатів за методикою „Піктограма”. Патопсихологічна оцінка порушень інтелекту. Цілі, задачі, порядок проведення і аналіз результатів за методикою прогресивних матриць Равена.

Тема 6. Патопсихологічна оцінка порушень мислення.

Цілі, задачі, порядок проведення і аналіз результатів за методикою „Класифікація понять”, „Виключення понять”, „Виділення суттєвих ознак”. Цілі, задачі, порядок проведення і аналіз результатів за методикою Еббінгауза. Цілі, задачі, порядок проведення і аналіз результатів за методикою „Асоціативний експеримент”

Тема 7. Патопсихологічна оцінка порушень емоцій.

Цілі, задачі, порядок проведення і аналіз результатів за методикою ЛОБІ. Цілі, задачі, порядок проведення і аналіз результатів за методикою „Клінічний опитувальник для виявлення і оцінки невротичних станів” К.К. Яхіна і Д.М. Менделєвича Цілі, задачі, порядок проведення і аналіз результатів за методикою „Метод кольорових виборів Люшера”.

Тема 8. Патопсихологічна оцінка індивідуально-психологічних особливостей.

Цілі, задачі, порядок проведення і аналіз результатів за методикою ММРІ. Цілі, задачі, порядок проведення і аналіз результатів за методикою ПДО. Цілі, задачі, порядок проведення і аналіз результатів за методикою СМОЛ.

4. Структура навчальної дисципліни

Форми організації освітнього процесу	Тема	Кількість годин		
		Денна форма навчання		Заочна форма навчання
		всього	згідно розкладу	всього
Лекція 1	Експериментальний метод і його використання для дослідження патопсихологічних явищ	2	тиждень чисельника	1
Практичне заняття 1	Особливості дослідження патопсихологічних явищ (нозоцентричний і нормо центричний методологічні підходи) Практикум: «Актуальність патопсихологічних досліджень в умовах сьогодення»	1	тиждень знаменника	0,5
Самостійна робота	Опрацювання навчальних джерел з теми 1 Додаткове завдання для самостійної роботи 1 Додаткове завдання для самостійної роботи 2	11	щотижня	12
Лекція 2	Вибір методик для експериментального дослідження патопсихологічних явищ.	2	тиждень чисельника	0,5
Практичне заняття 2	Характеристика патопсихологічного дослідження і алгоритм роботи. Групова робота: «Напрямок, проблема, задачі дослідження»	1	тиждень знаменника	0,5
Самостійна робота	Опрацювання навчальних джерел з теми 2 Завдання для самостійної роботи 1	11	щотижня	12
Лекція 3	Патопсихологічна оцінка порушень сприйняття та уваги.	2	тиждень чисельника	0,5
Практичне заняття 3	Опрацювання технології використання психодіагностичних методик вивчення сприйняття і уваги	2	тиждень знаменника	0,5
Самостійна робота	Опрацювання навчальних джерел з теми 3 Додаткове завдання для самостійної роботи 3 Додаткове завдання для самостійної роботи 4	11	щотижня	12
Лекція 4	Патопсихологічна оцінка порушень пам'яті та інтелекту.	2	тиждень чисельника	0,5
Практичне заняття 4	Методики дослідження пам'яті і інтелекту і особливості використання їх у клініці	2	тиждень знаменника	0,5

Форми організації освітнього процесу	Тема	Кількість годин		
		Денна форма навчання		Заочна форма навчання
		всього	згідно розкладу	всього
Самостійна робота	Опрацювання навчальних джерел з теми 3 Завдання для самостійної роботи 2	12	щотижня	12
Лекція 5	Патопсихологічна оцінка порушень мислення.	2	тиждень чисельника	0,5
Практичне заняття 5	Методики дослідження мислення і особливості використання їх у клініці	2	тиждень знаменника	
Самостійна робота	Опрацювання навчальних джерел з теми 4 Додаткове завдання для самостійної роботи 5 Додаткове завдання для самостійної роботи 6	12	щотижня	15
Лекція 6	Патопсихологічна оцінка порушень емоцій та індивідуально-психологічних особливостей	2	тиждень чисельника	1
Практичне заняття 6	Методики дослідження емоцій, особистості, характеру і особливості використання їх у клініці	2	тиждень знаменника	
Самостійна робота	Опрацювання навчальних джерел з теми 5 Завдання для самостійної роботи 3 Додаткове завдання для самостійної роботи 7 Додаткове завдання для самостійної роботи 8	12	щотижня	15
Лекції		12		4
Практичні		10		2
Самостійна робота		68		78

5. Види і зміст контрольних заходів

Форми організації освітнього процесу	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
Поточний контроль				
Практичне заняття 1	Формувальне пряме оцінювання	Участь у дискусії, аналіз ситуації, проблемні запитання, опитування	Критерії оцінювання подано у СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle. Термін проведення за розкладом - щотижня	3
Практичне заняття 2	Групова робота з проблем, виступи, швидкі письмові завдання	Формувальне пряме оцінювання, самооцінювання		3
Практичне заняття 3	Формувальне пряме оцінювання	Практичні завдання, обговорення, запитання, дискусії, повідомлення		3
Практичне заняття 4	Формувальне пряме оцінювання, самооцінювання	Розв'язання задач, обґрунтування, рецензування		3
Практичне заняття 5	Формувальне пряме оцінювання	Участь у конференції, доповіді, проблемні запитання, дискусії		3
Практичне заняття 6	Формувальне пряме оцінювання	Практичні завдання, запитання, нормування, швидкі письмові завдання		3
Практичне заняття 7	Формувальне пряме оцінювання, самооцінювання	Участь у конференції, доповіді, обґрунтування, проблемні запитання, дискусії		3
Тестування	Формувальне пряме оцінювання, самооцінювання до Змістового модуля 1	Навчальний тест 1	Кількість правильних відповідей. Термін: протягом	2

Форми організації освітнього процесу	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
Тестування	Формувальне пряме оцінювання, самооцінювання до Змістового модуля 2	Навчальний тест 2	семестру, окрім періоду контрольних заходів	2
Самостійна робота	Формувальне пряме оцінювання	Завдання для самостійної роботи 1	Терміни виконання та критерії оцінювання подано у СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle	4
Самостійна робота	Формувальне пряме оцінювання	Завдання для самостійної роботи 2		4
Самостійна робота	Формувальне пряме оцінювання	Завдання для самостійної роботи 3		4
Самостійна робота	Формувальне пряме оцінювання	Завдання для самостійної роботи 4		6
Модульний контроль	Рубіжні оцінювальні тести	Модульний контрольний тест 1		5
Модульний контроль	Рубіжні оцінювальні тести	Модульний контрольний тест 2		5
Усього за поточний контроль	16			60
Підсумковий контроль				
Екзамен	Індивідуальні завдання	1. Практична вправа. 2. Пошук провідних дослідників та референтних публікацій за напрямом запланованого дослідження. 3. Есе	Терміни виконання та критерії оцінювання подано у СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle	20
	Підсумкове оцінювання теоретичних знань	Підсумковий тест. Зміст навчальної дисципліни	Критерії оцінювання подано у СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle. Термін виконання за розкладом екзаменів	20
Усього за підсумковий контроль	2			40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна

1. Максименко С.Д. Медична психологія. Нова книга, 2015. – 520 с.
2. Губенко І.Я., Карнацька О.С., Шевченко О.Т. Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування: підручник. – 2-е вид., переробл. і допов. К. : ВСВ «Медицина», 2018. – 312 с.
3. Хома І.Н. Медична психологія : Навч. посібник. Рівне, 2002. – 179 с.
4. Вітенко І.С. Медична психологія : Підручник для студентів вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації. К.: Здоров'я, 2016. – 208 с
5. Гавенко В. Л. Основи медичної психології = Essentials of medical psychology : Навч. посіб. / В. Л. Гавенко, І. С. Вітенко, Г. О. Самардакова, І. В. Корнейко, В. М. Сінайко; Kharkiv State Med. Univ. - Х. : Регіон-інформ, 2003. - 188 с. - Бібліогр.: с. 185-186. - англ.
6. Абрамов В. А. Медична психологія : навч. посіб. / В. А. Абрамов, Т. Л. Ряполова, О. К. Бурцев, С. Г. Пирков, О. М. Виговська, А. Ю. Васильєва. - Донецьк : Каштан, 2008. - 270 с. - Бібліогр.: с. 269. - укр.
7. Пошук Н. Г. Медична психологія : навч. посіб. / Н. Г. Пошук, М. В. Маркова, А. І. Кондратюк, Л. В. Стукан. - Вінниця, 2010. - 135 с. - укр.
8. Федосова Л. О. Клінічна психологія : навч. посіб. / Л. О. Федосова; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. - К. : Персонал, 2013. - 247 с. - Бібліогр.: с. 241-247 - укр. Наказна І. М. Основи клінічної психології та патопсихології : навч. посіб. / І. М. Наказна; Ніжин. держ. ун-т ім. М. Гоголя. - Ніжин, 2012. - 306 с. - Бібліогр.: с. 305-306 - укр.
9. Мельник А. П. Патопсихологія та спецпрактикум з клінічної психодіагностики : навч.-метод. посіб. / А. П. Мельник; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк : Захарчук В.М., 2013. - 151 с. - Бібліогр.: с. 144-149 - укр.
10. Максименко С. Д. Медична психологія : підруч. для студентів ВНЗ / С. Д. Максименко, Я. В. Цехмістер, І. А. Коваль, К. С. Максименко; ред.: С. Д. Максименко. - 2-ге вид. - Київ : Слово, 2014. - 515, [1] с. - Бібліогр.: с. 417-420 - укр.
11. Родіна Н. В. Патопсихологія з елементами нейропсихології : навч.-метод. посіб. для студентів ВНЗ III - IV рівнів акредитації / Н. В. Родіна; Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова. - Донецьк; Одеса : ОНУ ім. І.І. Мечникова, 2015. - 195 с. - Бібліогр.: с. 162-169 - укр.
12. Medical psychology : state nat. textbook : textbook for students of med. schools of IV accreditation level : (transl. from ukr.) / I. D. Spirina, I. S. Vitenko, O. K. Napreenko, N. G. Pshuk, G. M. Kozhina. - Дніпропетровськ : Домінанта прінт, 2015. - 375 с. - англ.
13. Лісова О.С. Психологія здоров'я [Текст] : навч.-метод. посібник / О. С. Лісова ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Рута, 2001. - 122 с.: табл. - ISBN 966-568-357-8
14. Заїка В. М. Динамічна модель особистісних трансформацій в умовах подолання кризових станів особистості / В. Заїка // Соціальна психологія. – 2009. – № 1. – С. 69-76.
15. Психосоціальна допомога в роботі з кризовою особистістю : навчальний посібник [Електронний ресурс] / наук. ред. та керівник проблем. групи – Л. М. Вольнова. – К., 2012. – 275 с. – Режим доступу: <http://psychology.com.ua/ponyattya-prichini-ta-osoblivosti-perezhivannya-krizovix-standiv-u-zhitti-lyudini-lesya-volnova/>
16. Мірошніченко А. В. Насильство в сім'ї [Електронний ресурс] / А.В.Мірошніченко // Правова освіта. Сайт Головного управління юстиції у Кіровоградській області. – Режим доступу : http://pravovaosvita.ucoz.ua/publ/nasilstvo_v_sim_ji/1-1-0-13

Додаткова

1. Балл Г.О. Орієнтири сучасного гуманізму (в суспільній, освітній, психологічній сферах). Житомир : Волинь, 2008. 232 с.
2. Методологічні та теоретичні проблеми психології : навч.посіб. / М.С. Корольчук, Ю.Л.Трофімов, В.І.Осьодло та ін. Київ : Ніка-Центр, 2008. 336 с.
3. Ткаченко О.М. Принципи, категорії і методологічні проблеми психології. Психологія і суспільство. 2009. № 1. С. 44-133.
4. Татенко В.О. Сучасна психологія: теоретично-методологічні проблеми. Київ : «НАУ-друк», 2009. 288 с.
5. Рибалка В.В.Методологічні проблеми наукової психології. Київ : ПООД НАПН України, 2017. 177 с.
- 6.

7. Максименко С. Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці: Методологія, методи, програми, процедури : навчальний посібник для вищої школи. Київ : Наукова думка, 1998. 226 с.
8. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. / за ред. А.Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с
9. Щербак Т.І., Важинський С.Е. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека ЗНУ каталог. URL : <http://ebooks.znu.edu.ua/ufd/index.php>
2. Бібліотека українських підручників. URL : <https://pidruchniki.com/psihologiya/>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. URL : <http://dnpb.gov.ua/ua/>
4. Електронна бібліотека НАПН України. URL : <http://lib.iitta.gov.ua/>
5. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України «Актуальні проблеми психології» . URL : <http://www.appsychology.org.ua/index.php/ua/>
6. Науковий журнал «Психологічний часопис» Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. URL : <http://www.apsjournal.com/index.php/psyjournal/about>
7. Наукові видання Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, підготовлені за результатами фундаментальних досліджень (доступні для завантаження в форматі PDF) . URL : <http://inpsy.naps.gov.ua/info/273/>
8. Наукометричні фахові видання з психології. URL : <http://inpsy.naps.gov.ua/info/272/>
9. Національна бібліотека України. імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
10. Сайт Інституту соціальної та політичної психології НАПН України. URL : <http://ispp.org.ua>

7. Регуляції та політики курсу

***Примітка.** У цьому розділі науково-педагогічний визначає все, що є важливим для нього і здобувачів під час вивчення цієї навчальної дисципліни.*

Наприклад:

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. У який спосіб і у які терміни здійснюється відпрацювання пропущених занять?

Політика академічної доброчесності

Які заходи перевірки на плагіат будуть вжиті викладачем? Які санкції будуть застосовані до здобувачів, що вдалися до списування, плагіату чи інших проявів недоброчесної поведінки? Проінформувати та надати приклади, як необхідно оформлювати цитування, посилатися на авторів запозичених фото, ілюстрацій тощо.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Прописати процедуру врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти.

Відповідальність здобувача освіти: Ознайомитися з сторінкою дисципліни на платформі СЕЗН ЗНУ, а саме з: загальними розділами сторінки, термінами виконання завдань, тестів, формами контролю. Підтвердити вивчення рекомендацій «Загальні поради здобувачу освіти» (обов'язково). Гарантувати якість й самостійне виконання навчальних завдань. Присутність та активність на лекціях й практичних заняттях.

Виконання навчального плану дисципліни передбачає системну присутність здобувачів освіти на лекційних і практичних заняттях, своєчасне проходження передбачених форм контролю та виконання завдань для самостійної роботи. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Здобувачі, що навчаються за індивідуальним графіком виконують завдання відповідно термінів подання завдань, що розміщені на платформі СЕЗН ЗНУ у модулі: «Для здобувачів освіти, які навчаються за індивідуальним графіком».

Політика академічної доброчесності: Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених Кодексом академічної доброчесності ЗНУ: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>. Письмові роботи, що виконуються здобувачами освіти можуть бути перевірені на наявність плагіату за

допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Усі запозичення та цитування **обов'язково** мають бути оформлені за допомогою посилань на використані джерела з наведенням наприкінці роботи списку джерел, на які подано посилання. Список оформлюється відповідно вимог Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015. Приклади оформлення: <http://library.znu.edu.ua//2018/priklady-26-11-18-converted.pdf>.

Письмові роботи. Здобувачам освіти пропонується виконання завдань для самостійної роботи. Під час оформлення робіт необхідно обов'язково вказувати прізвище та ініціали, шифр академічної групи, назву дисципліни та завдання, що виконується. Пріоритетним під час виконання завдань є самостійність мислення, формулювання власних думок і висновків, неупереджений і відповідальний аналіз чужих думок і текстів, максимальне дотримання норм Кодексу академічної доброчесності Запорізького національного університету.

Формати комунікації між викладачем і здобувачами вищої освіти: в аудиторії під час лекційних, за допомогою повідомлень у СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle, на запланованих консультаціях з дисципліни. Відповіді на запити здобувачів освіти через повідомлення в СЕЗН ЗНУ надаються викладачем впродовж трьох робочих днів, якщо вказано: прізвище та ініціали, шифр академічної групи, дисципліна та форма навчання.

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять має бути обґрунтовано освітньою діяльністю здобувача освіти. Обов'язковим є застосування режиму «БЕЗ ЗВУКУ» протягом всього аудиторного заняття.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Місія Запорізького національного університету полягає у формуванні європейського простору освіти, науки і культури європейського рівня, здатного активно впливати на громадську думку, забезпечувати соціальне прогнозування у різних сферах на основі фундаментальних і прикладних наукових досліджень. Запорізький національний університет відіграє важливу роль у розвитку економіки, державних інституцій та громадянського суспільства, надаючи їм знань, компетентностей та ідей, необхідних для забезпечення економічного, політичного та соціального розвитку і зростання.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds571a>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок–п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗНУ на платформі MOODLE: <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, відправте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>